

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

14 Vtrùm sit simonia resignare beneficium in fauorem tertij, id est, cum clausula Non aliter nec aliàs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Ob has considerationes Doctor aliquid exigere potest in pretium suae doctrinae, aestimando plurius suas operas, quia in sublimiori materia versatur.

82 Nec obstat quod obiectum sit supernaturale; quia non habetur ratio utrum cognitio, qua illud attingitur, sit supernaturalis, an non; sed solum quod labore & industria naturali attingatur.

Obiectio 2. pro licentia docendi. Dices Secundò, Titulo de Magistris, per multa capita prohibetur ne aliquid accipiatur pro licentia docendi: ergo docere est actus spiritualis.

Resp. Respondeo, Negando consequentiam; etsi enim nihil possit accipi pro huius licentiae concessione, eo quod ex potestate spiritali procedat; (est enim usus potestatis spiritalis, sicut dispensatio cum Sacerdote ad chirurgiam exercendam) tamen pro ipso actu docendi aliquid accipi potest; sicut pro actu medendi. Adde, non solum de licentia docendae Theologiae, sed etiam Grammaticae & Dialecticae ibi agi. Puto tamen non fore simoniam Iuris diuini, sed solum humani, si aliquid pro licentia docendae Theologiae vel alterius scientiae exigeretur, habita ratione lucri quod ex ea professor percipiet: etsi enim concessio huius licentiae seu facultatis docendi sit usus potestatis seu iurisdictionis spiritalis, id non refert; quia non est usus spiritalis seu supernaturalis, sed politicus. Iurisdicção enim Ecclesiastica ad multos actus politicos se extendit, ad quos etiam potestas politica; vt cum punit crimina sui vel mixti fori penitis ciuilibus, v. g. carcere, inedia, multa pecuniaria: cum priuilegia ad opera lucrosa, quae ad Ecclesiae bonum proprie non pertinent, concedit. Itaque cum pro huiusmodi pecunia exigitur, etsi id possit esse iniquum vel turpe luerum, vel simonia Iuris humani, non tamen videtur simonia Iuris diuini. Confirmatur: quia quando ius administrationis vel negotij temporalis competit alicui eminenter, nimirum in altiori officio; & ad finem altiorem; transferre illud in alterum, & in eo alteri suas quodammodo vices committere, non est proprie & essentialiter usus potestatis spiritalis, quia spiritalis est, sed quatenus eminenter etiam est temporalis. Nec refert etiam si illa potestas respiciat finem spiritalem, v. g. bonum spiritale Ecclesiae vel subditorum; quia etiam respicit bonum temporale, quod non amittit suam aestimationem etiam si ordinetur ad spiritale. Sic non est simonia Iuris diuini, si Episcopus vel Rector Ecclesiae vendat officium Sacristae, Oeconomii, Aduocati, Defensoris Ecclesiae: vt supra dubit. 4. dictum est. quia haec iura sunt in se temporalia, vt pote ad actus temporales, ac proinde pretio aestimabilia; & eminenter competunt ipsi Praelato. Quare dum ea in alios transfert, translatio illa, quoad suum terminum, est res temporalis, etsi à principio spiritali procedat. Sed per accidens est, quod à tali principio proveniat. Nam potest fieri absque vlla iurisdictione; vt patet si ipse Sacrista hoc suum officium vendat, & in alterum transferat. Ad hoc enim sufficit dominium rei aliunde non impeditum. Sicut per accidens est calor quod proveniat à sole, vel ab igne, & ad hunc vel illum à sua causa destinetur finem. Idem dicendum de officio Magistris: quia eadem prorsus videtur ratio, ac proinde idem dixerim de licen-

tia docendi, & de alijs licentijs quae consistunt in concessione alicuius Iuris temporalis pretio aestimabilis: secus de illis quae solum in dispensatione legis, vt licentia medendi in Sacerdote. dispensatio enim vendi non potest. Confirmatur. Nam licentia docendi ab officio magistri non distinguitur, nisi quod officium sit ius docendi cum obligatione, licentia sine obligatione. Sed obligatio non quaeritur, nec pro ea pecunia exigitur, aut datur, sed solum pro ipso iure docendi. Vnde Canones tit. de Magistris eodem modo de licentia & de officio docendi loquuntur, & sub grauibz penis pecuniam, pro illis accipi verant, idque quia talis exactio fordida, & contra profectum Ecclesiasticum; vt ibidem dicitur, & iubent acceptum restitui: eum tamen, qui licentiam sic obtinuit, non priuant. Itaque satis indicant plus ibi esse iniuriae & sordium quam verae simoniae.

Dices Tertio, Docere ex potestate magisterij seu doctoratus, est usus potestatis spiritalis supernaturalis, vt ait Siluester: ergo est actus spiritalis.

Resp. Respondeo, Magisterium non esse potestatem spiritalem seu supernaturalem, sed potius naturalem, vt insinuat D. Thomas quodlib. 3. art. 9. duo enim continet, ritulum honorificum, seu lus vt tali titulo compelleretur, collatum in testimonium scientiae; & ius docendi: vtrumque autem est eiusdem ordinis, cuius est ipsa scientia. Itaque cum ipsa scientia, quatenus studio & labore paritur, naturalis censetur, etiam testimonium illud humanum & potestas docendi naturalis est; id est, non supernaturalis. Nec refert, quod à Pontifice descendat; quia etiam potestas medendi in Sacerdote est à potestate spiritali; non tamen ipsa ideo censetur spiritalis: & potestas regia potest conferri per potestatem supernaturalem Pontificis, tamen non est supernaturalis. potestas enim supernaturalis iurisdictionis, quae est in Praelatis, & maxime in capite Ecclesiae, extendit se ad multa, quae sunt ordinis naturalis, idque eo modo, quo potestas politica. nam potestas Ecclesiae continet in se potestatem politicam eminenter.

His explicatis, dicendum est de quibusdam modis simoniae circa annexa spiritalibus, vt circa beneficia & pensiones.

DUBITATIO XIV.

Utrum sit simonia, resignare beneficium in fauorem tertij, id est, cum clausula, Non aliter nec alijs.

Multi Doctores censent id esse simoniam, si resignatio fiat in manus Ordinarij. ratio est, quia omnis pactio in spiritalibus simoniam continet. cap. fin. de pactis. & cap. Ex parte 1. de officio Delegati. itaque debere hanc resignationem in manus Ordinarij fieri pure & absolute; posse tamen offerri preces pro aliquo, sed illum non astringi huic conferre. secus vero si fiat in manibus Pontificis, cuius praesentia potest simoniam purgare, & veluti sol tenebras dispellere. Ita Rebuffus, de beneficijs, §. de pura resignatione; addens, beneficium resignatum

Usus politicus potestatis spiritalis.

Resp. Magisterium, seu doctoratus.

tum in fauorem coram Ordinario, & ab Ordinario collatum, posse impetrari à Papa, tamquam vacans per simoniam. Idem tenet Nauarr. c. 23. num. 107. & passim Canonistæ cum Glossa in dictum cap. Ex parte. 12. quam sequuntur aliqui Theologi.

85 Alij verò tenent, talem resignationem in manus Ordinarij factam, nullam continere simoniam Iuris diuini vel humani; nec esse illicitam; modò is, in cuius fauorem fit, verè sit dignus. Ita Sotus lib. 9. quest. 7. art. 2. quem sequuntur multi Thomistæ, & Conarruius lib. 1. variar. cap. 5. num. 5. & 6. vbi pro hac sententia citat D. Anton. & Siluestrum. Ratio est, quia qui ita renuntiat, nihil temporale dat vel accipit pro spiritali; sed solum indicat se renuntiare, si collator velit conferre Petro: non renuntiare, si nolit. Confirmatur, quia in permutatione licitum est resignare in fauorem, etiam in manus Ordinarij, Clement. vnica, de rerum permutatione: cur non etiam in simplici cessione? Neque obstat, quòd Episcopus videatur obligari. Primò, Quia etiam obligatur in permutatione, si eam admittat. Secundò, Hæc obligatio non est pretio æstimabilis, quando alter est verè dignus. Tertio, Quia hæc obligatio solum quæritur vt conditio, nec vllò modo censetur pretium renuntiationis: alioquin etiam censetur pretium, quando fit cum Pontifice.

86 Respondeo & dico Primò, Hic nullam esse simoniam Iuris diuini, vt patet ex rationibus allatis.

Dico Secundò, Non posse etiam ex Canonibus conuinci esse simoniam Iuris humani: quia nulla propriè hic interuenit pactio: nõ enim requiritur promissio Prælati, sed solum fit resignatio sub conditione, quam si Prælati non acceptat, nihil actum est.

An Episcopus possit acceptare, reiecto modo.

Aduerte tamen, plerosque DD. sentire, Episcopum posse acceptare talem resignationem, reiecto modo, & conferre cui voluerit: quia illa clausula habetur pro non adiecta; cum resignatio in spiritalibus pure fieri debeat. Idem tenet Conarruius supra, & dicit esse sententiam communem.

Verius, non posse.

Contrarium tamen puto verius cum Rebuffo, §. de resignatione conditionali, num. 7. & sequentibus. Primò, Quia quando fit actus cum aliqua adiectione, non potest pars illius altera recipi, & altera reijci, sed debetur totus recipi, vel totus reijci; L. Aurelius. 28 §. Idem quest. 12. 7. De liberatione legata: vbi vide Bartolum. Secundò, Quia aperte significatur resignationem esse nullam, nisi admittatur cum illo modo: vnde non potest ille modus vel conditio haberi pro non adiecta. Tertio, Permutatio non valet, nisi beneficium conferatur compermutanti, eò quod non aliter resignatum fit; Clement. vnica, de rerum permutatione: ergo nec renuntiatio simplex valebit, nisi conferatur ei in cuius fauorem resignatum est.

Si tamen resignans sciret suam resignationem inualidam esse, eò quod sit contra stylum Curie, posset Episcopus illam acceptare, reiecto modo, vt docet Flaminius l. 1. de resignat. q. 3. n. 65. dicens ita resolutum in Rota. Credo in penam illius conditionis contra stylum Curie adiectæ.

87 Dico Tertio, Huiusmodi resignationes, ob imaginem simoniæ, iuxta stylum Curie non pos-

sunt fieri, nisi in manibus Summi Pontificis. Ita Nauarrus, & Rebuffus supra, & Flaminius q. 3. vnde sequitur, non posse fieri coram Ordinario, saltem eo modo vt Ordinarius se possit obligare: nisi ex priuilegio vel consuetudine id ei sit concessum.

Vnde sequitur, resignationes seu cessiones reciprocas non posse coram illo fieri, v. g. resigno meum beneficium in fauorem tui nepotis, vt tu resignes tuum in fauorem mei nepotis; nam præterquam quòd hæc renuntiatio fit in fauorem, continet pactum resignationis reciprocæ, quòd omnino extra casum permutationis est Iure vetitum; vt patet cap. Quæsitum, de rerum permutatione.

Idem dicendum de resignatione triangulari, vt 88 vocant; v. g. Renuntio meo beneficio in fauorem Petri, vt Petrus suo cedat Paulo, & Paulus cedat suo mihi: fieri enim potest vt Pauli beneficium sit commodius mihi, Petri verò sit commodius Paulo, & meum Petro; quo posito cupiant inire dictam resignationem. Esse autem in huiusmodi resignatione simoniam Iuris humani, expresse docet Nauarr. in cap. Si quando, de scriptis, except. 4. num. 11. & in Enchiridio cap. 23. num. 100. §. Secundò, quòd. vbi pro eadem sententia citat Raimundum, Angelum, & Siluestrum, qui idem in simili casu, vbi tamè minor est imago pactiois simoniacæ, docent. Idem Nauarr. in consil. l. 5. con. 22. t. de simonia, reprobant omnes resignationes triangulares & quadrangulares tamquam simoniacas; & dicit eas inducere penas Iuris, si compleantur. Ratio est, quia notissimi Iuris est, in spiritalibus omnem pactioem obligantem ad id quod Iure non inest, esse illicitam & simoniacam: vt aperte colligitur cap. fin. de Pactis. vbi dicitur: *In spiritalibus omnis pactio, omnisque conuentio debet omnino cessare.* & cap. Tuos, de Simonia; & l. q. 1. cap. Quam pio, & alibi sæpè. atqui in permutatione triangulari est pactio obligans ad id quod Iure non inest. nam primus obligat secundum vt resignet in fauorem tertij, & secundus obligat tertium vt resignet in fauorem primi. nullo ergo colore huiusmodi resignationes & permutationes defendi possunt. vide Flaminius lib. 14. q. 7. num. 63. Potest tamè hæc resignatio fieri coram Summo Pontifice, quia non continet simoniam nisi Iuris humani; quam auctoritas summi Pastoris dissipat. Coram Ordinario non potest fieri, ob causam dictam. posset tamen, duplici permutatione coram ipso facta, ad eundem terminum perueniri; vt si ego permutem simpliciter cum Petro, & habito beneficio Petri permutem cum Paulo; sic enim Paulus habebit beneficium Petri sibi commodum, & ego Pauli, quod commodum mihi, & Petrus meum, quod commodum ipsi.

DUBITATIO XV.

Utrum licitum sit resignare beneficium reseruata pensione.

Respondeo, Id licitum esse, modò pensio sit moderata, & legitima auctoritate constituitur. est communis sententia, & patet ex cap. Ad quæstiones, de rerum permutatione. Idem confirmat